

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **J.S.**
zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, Praha 8 - Dolní Chabry

proti
žalované: **Univerzita Karlova**
sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá, aby soud uložil žalované povinnost vyřídit žalobcovu žádost o informace ze dne 20. 11. 2019, sp. zn. UKRUK/326793/2019.
2. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.
3. Žalobce podal dne 20. 11. 2019 žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o svobodném přístupu k informacím“), kterou požadoval „seznam peněžitých i nepeněžitých darů, které byly poskytnuty Univerzitě Karlově nebo její součásti za rok 2018, ve kterém budou uvedeny alespoň následující informace (finanční hodnota daru/předmět daru, jedná-li se o nepeněžitý dar, poskytovatel plnění)“.
4. Na tuto žádost odpověděla žalovaná prostřednictvím kvestorky přípisem dne 10. 12. 2019, jehož přílohou byla tabulka s přehledem přijatých darů.
5. S tímto vyřízením žádosti žalobce nesouhlasil, a proto dne 16. 12. 2019 podal stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podle § 16a odst. 1 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, v níž tvrdil, že z poskytnutých informací neplyne hodnota a předmět jednotlivých darů.
6. Tuto stížnost jako nedůvodnou odložil rektor žalované rozhodnutím ze dne 19. 12. 2019 (dále jen „rozhodnutí rektora“). V odůvodnění uvedl, že žádost žalobce měla být již prvoinstančním rozhodnutím odmítnuta dle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona povinný subjekt informaci neposkytne, pokud jde o informaci vzniklou bez použití veřejných prostředků, která byla předána osobou, již takovouto povinnost zákon neukládá, pokud nesdělila, že s poskytnutím informace souhlasí. Dary, které žalovaná obdržela, nepocházejí z veřejných prostředků. Nadto žalovaná upozornila žalobce, že veškeré darovací smlouvy s hodnotou nad 50 000 Kč lze nalézt v registru smluv na webových stránkách Ministerstva vnitra. Rektor žalované tudíž shledal, že postup při vyřizování žádosti v I. instanci nebyl zcela správný, ale protože na poskytnutí informací neměl žalobce nárok, nepovažoval stížnost za důvodnou a odložil ji.
7. Toto rozhodnutí bylo žalobci odesláno na adresu uvedenou v žádosti prostřednictvím České pošty. Tento dopis se vrátil žalované dne 30. 12. 2019 zpět s poznámkou, že adresát je na uvedené adrese neznámý. Následně žalovaná odeslala žalobci rozhodnutí rektora na adresu, kterou uvedl ve své stížnosti. Tento dopis se opět vrátil zpět žalované s poznámkou – nevyzvednuto. Následně žalovaná odeslala rozhodnutí rektora žalobci datovou zprávou, a to dne 19. 2. 2020.

II. Obsah žaloby

8. Žalobce namítá, že žalovaná nevyřídila jeho žádost o informace v plném rozsahu. Žalovanou poskytnutá tabulka totiž neposkytuje požadované informace. Z tabulky není zřejmé, kdo je dárce, zda se jedná o dar peněžitý nebo nepeněžitý a co je v takovém případě předmětem daru. Dále existují vážné pochybnosti o tom, zda byly poskytnuty informace skutečně o všech darech za rok 2018. Nedostatečnost vyřízení žádosti žalobce dále rozvádí.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvádí, že splnila svou povinnost stanovenou v § 16a odst. 8 zákona o svobodném přístupu k informacím a své rozhodnutí o stížnosti odeslala žalobci

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

v zákonné lhůtě. Proto považuje žalobu žalobce za nedůvodnou, neboť nedošlo ze strany žalované k nečinnosti.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

10. Soud věc posoudil v souladu s § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, neboť účastníci takový postup akceptovali.
11. Podle § 79 odst. 1 soudního řádu správního „ten, kdo bezvysledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek“.
12. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda s ohledem na obsah žalobcovy argumentace představuje nečinnostní žaloba použitelný prostředek ochrany. Dle rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40, není potvrzení postupu povinného subjektu podle § 16a odst. 6 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace, takže žadatel o informaci se může bránit vůči povinnému subjektu nečinnostní žalobou podle § 79 odst. 1 soudního řádu správního. Dále Nejvyšší správní soud uvedl, že jednotlivec se stížností dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) zákona o svobodném přístupu k informacím může domáhat vyřízení celého obsahu žádosti o informace. Bezvysledným vyčerpáním prostředků ochrany proti nečinnosti (nedojde k rozhodnutí ve věci samé – odmítnutí či odložení žádosti, případně její části, či poskytnutí informace – tedy vyřízení celého obsahu žádosti) budou splněny podmínky pro podání žaloby dle § 79 soudního řádu správního. Žalobce se v řízení před soudem může domáhat vydání rozhodnutí ve věci (obdobně jako v řízení před správním orgánem). Shledá-li soud žalobu důvodnou, nařídí povinnému subjektu, aby o žádosti rozhodl.
13. Jestliže tedy žalobce považoval rozhodnutí rektora žalované za potvrzení postupu povinného subjektu, mohl proti postupu povinného subjektu brojit žalobou na ochranu proti nečinnosti a jejím prostřednictvím se domáhat poskytnutí požadovaných informací. Soud tudíž musí korigovat argumentaci žalované obsaženou ve vyjádření k žalobě. Žalobce se podanou žalobou zjevně nedomáhá doručení rozhodnutí rektora o vyřízení jeho stížnosti, nýbrž vůbec poskytnutí požadovaných informací, neboť jejich dosavadní poskytnutí považuje za nedostatečné. A v tomto případě je prostředkem soudní ochrany žaloba proti nečinnosti správního orgánu.
14. K podstatě vyřízení žalobcovy žádosti o informace soud uvádí následující.
15. Žalobce podal žádost o informace, na kterou věcně reagovala kvestorka žalované. Jelikož s tímto způsobem vyřízení žádosti žalobce nesouhlasil (považoval jej za nedostatečné), podal proti vyřízení žádosti stížnost dle § 16a odst. 1 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, o níž rozhodl rektor žalované tak, že „stížnost není důvodná a odkládá se“ s tím, že žádost o informace měla být odmítnuta dle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím.
16. Soud předně uvádí, že takovýto způsob vyřízení stížnosti není zákonem předvídan.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

17. Podle § 16a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že
- a) postup povinného subjektu potvrdí,
 - b) povinnému subjektu přikáže, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu, žádost vyřídil, případně předložil žadateli konečnou licenční nabídku, a neshledá-li důvody pro odmítnutí žádosti v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 4, nebo
 - c) usnesením věc převezme a informaci poskytne sám nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti; tento postup nelze použít vůči orgánům územních samosprávných celků při výkonu samostatné působnosti.
18. Dle citovaného ustanovení platí, že v situaci, kdy stížnostní orgán shledá, že povinný subjekt chybně již v prvním stupni podanou žádost neodmítl, ačkoli pro to byly splněny zákonné podmínky, tak věc převezme a žádost o informace sám odmítne. Tento postup má svůj význam, neboť jím není upřena možnost žadatele o informace bránit se proti odmítnutí žádosti stížnostním orgánem. Podle § 16 a odst. 9 věty třetí zákona o svobodném přístupu k informacím jde-li o rozhodnutí podle odstavce 6 písm. c), se nelze odvolat pouze v případě, kdy rozhodl nadřízený orgán určený podle § 178 odst. 2 věty poslední správního řádu nebo podle § 20 odst. 5 tohoto zákona. Jinak je možné proti rozhodnutí stížnostního orgánu o odmítnutí žádosti o informace možné podat opravný prostředek.
19. Jestliže tedy rektor žalované (jako stížnostní orgán) dospěl k závěru, že žádost žalobce neměla být vůbec věcně posouzena, nýbrž měla být odmítnuta, měl postupovat podle § 16 a odst. 6 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, tj. věc převzít a vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Z obsahu spisového materiálu však nelze seznat, že by rektor žalované věc formálně převzal. A stejně tak rozhodnutí rektora neobsahuje jakýkoli výrok, kterým by byla žádost žalobce odmítnuta. Přesto soud z materiálního hlediska považoval předmětné rozhodnutí rektora žalované za rozhodnutí o odmítnutí žádosti, neboť tomu odpovídá jeho obsah. Soud přitom připomíná závěry judikatury, dle nichž je třeba i neformální příписы posuzovat z obsahového hlediska s tím, že pokud z příписы zcela zřejmě vyplývá vůle povinného subjektu neposkytnout informaci (odmítnout žádost), pak takový příпис představuje rozhodnutí v materiálním smyslu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu, 28. 12. 2007, č. j. 4 As 48/2007 – 80). A takto je obsah rozhodnutí rektora žalované jednoznačný.
20. Rektor žalované v předmětném rozhodnutí jasně deklaroval, že žádost žalobce měla být odmítnuta dle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona povinný subjekt informaci neposkytne, pokud jde o informaci vzniklou bez použití veřejných prostředků, která byla předána osobou, již takovouto povinnost zákon neukládá, pokud nesdělila, že s poskytnutím informace souhlasí. A dary, které žalovaná obdržela, nepocházejí z veřejných prostředků. Jakkoli tedy výrokem svého rozhodnutí nerozhodl o odmítnutí žádosti o informace, obsah předmětného rozhodnutí fakticky tímto rozhodnutím je, čemuž ostatně svědčí též skutečnost, že se rektor žalované nikterak nezabýval stížnostními důvody žalobce.

21. Soud přitom zdůrazňuje, že předmětem nyní projednávané žaloby je tvrzená nečinnost žalované při vyřizování žalobcovy žádosti o informace, takže soud v rámci této nečinnostní žaloby pouze zkoumá, zdali je žalovaná nečinná, tj. zda v daném případě povinný subjekt vyřídil žádost o informace v plném rozsahu či nikoli.
22. K tomu soud připomíná závěry judikatury, že jestliže nadřízený orgán usnesením věc převezme, může následně buď poskytnout informaci, nebo rozhodnout o odmítnutí žádosti. Převzetím věci je přitom ukončena nečinnost povinného subjektu, takže případná žaloba na ochranu před jeho nečinností by musela být zamítnuta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č.j. 7 Ans 5/2011-104). Pokud tedy dospěl soud k závěru, že rektor žalované fakticky (materiálně) rozhodl o odmítnutí žalobcovy žádosti o informace, byť procesně chybným způsobem, nemůže být žalobcova žaloba na ochranu proti nečinnosti úspěšná, neboť nečinnost povinného subjektu (a ani žalované) nelze v daném řízení seznat. Za situace, kdy rektor žalované odmítl poskytnout žalobci požadované informace s odkazem na § 11 odst. 2 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, byly tím fakticky popřeny předchozí závěry správního orgánu I. stupně, a to včetně žalobcem tvrzeného neúplného vyřízení jím požadované žádosti o informace, proti kterému brojil ve stížnosti i v žalobě. A proti nově vysloveným závěrům ze strany rektora žalované ohledně důvodů odmítnutí žádosti se žalobce nemohl bránit nečinnostní žalobou, nýbrž pouze žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, v níž by mohl poukázat na nedostatky rozhodnutí rektora o odmítnutí žádosti či na chyby v procesu jejího vydávání.
23. Soud v tomto smyslu zvažoval, zdali nebylo na místě uvažovat o nyní přezkoumávané nečinnosti žalobě jako o žalobě proti rozhodnutí rektora žalované, respektive zda nebylo na místě vyzvat žalobce k její úpravě. Shledal však, že nikoli. Žalobce v žalobě nikterak netvrdil, že by byl chybný závěr rektora žalované, že žádost měla být odmítnuta podle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím, nýbrž pouze namítal, že povinný subjekt nevyřídil žádost v plném rozsahu a namítal chybné posouzení jeho žádosti ze strany kvestorky žalované. Takto tedy naprosto pomíjel argumentaci rektora žalované, respektive vůči ní žádné námitky nevznášel. Proto soud neshledal důvod k tomu, aby jej vyzýval k úpravě žalobního typu, neboť takto by žalobce nemohl pouze a jen upravit žalobní typ, nýbrž naprosto změnit svou žalobní argumentaci. Jednalo by se tak o novou žalobu naprosto odlišného obsahu. A také soud přihlédl k tomu, že shora uvedené závěry soudu nebyly dovozeny na základě aktuálně vydané judikatury, která nemusela být v době podání žaloby žalobci známa (srov. a contr. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2019, č. j. 8 As 144/2019 – 113).
24. Navíc soud zohlednil, že v daném případě nebyl žalobci odebrán prostředek ochrany jeho práv, neboť v případě rozhodování rektora by se uplatnila výjimka obsažená v § 16a odst. 9 věty třetí zákona o svobodném přístupu k informacím, dle níž se nelze odvolat, pokud rozhodl nadřízený orgán určený podle § 178 odst. 2 věty poslední správního řádu nebo podle § 20 odst. 5 tohoto zákona. Soud se přitom ztotožňuje s komentářovou literaturou (viz Rothanzl, Lukáš a kol: Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 896), dle níž ustanovení § 16a odst. 9 obsahuje legislativní chybu, neboť správně mělo odkazovat na předposlední větu § 178 odst. 2 správního řádu, neboť i dle důvodové zprávy k novele zákona o svobodném přístupu k informacím, již bylo do zákona včleněno předmětné ustanovení, výjimku představují případy, kdy rozhodne nadřízený orgán, který sám nadřízený orgán ve smyslu

správního řádu nemá. Žalobce tudíž nebyl oprávněn v dané věci podat odvolání a cestou ochrany jeho práv byla pouze žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podaná dle § 65 a násl. soudního řádu správního, kterou byl oprávněn podat. Jestliže však žalobce takovouto žalobu nepodal, není tato skutečnost významná pro posouzení nyní projednávané nečinnostní žaloby, neboť její důvodnost nelze zaměňovat s důvodností žaloby proti rozhodnutí správního orgánu.

IV. Závěr

25. Ze všech výše uvedených důvodů shledal městský soud žalobu na ochranu proti nečinnosti nedůvodnou a žalobu podle § 81 odst. 3 soudního řádu správního zamítl.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení o žalobě se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalované pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. července 2020

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. V.